

Παλαιστίνη : λαός ή τάξη; (2ο Μέρος)

συνέντευξη με τον σύντροφο Minassian¹

Συνεχίζοντας και βαθαίνοντας την αντιπαράθεση που έλαβε χώρα με τον Emilio Minassian στις ελευθεριακές συναντήσεις του Quercy αυτό το καλοκαίρι, και με σκοπό να υπερασπιστούμε μια ανάγνωση και μια οπτική για την κατάσταση στην Παλαιστίνη-Ισραήλ από τη σκοπιά της ταξικής πάλης, του κάναμε μερικές ερωτήσεις. Στο πρώτο μέρος (CA No. 345), συζητήσαμε την ενσωμάτωση της περιοχής Ισραήλ-Παλαιστίνη στον παγκόσμιο καπιταλισμό και την ταξική σύνθεση στην Παλαιστίνη. Σε αυτό το τεύχος θέλουμε να συζητήσουμε τις επιπτώσεις αυτής της ταξικής σύνθεσης στους προλεταριακούς αγώνες και στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Είναι δυνατόν ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, όσο διαταξικός και να είναι, να μην χαλαρώσει το σφίξιμο της ταξικής κυριαρχίας για τους Παλαιστίνιους προλετάρους; Γιατί είναι πιθανόν ο ισραηλινός εποίκισμός να προστατεύει την παλαιστινιακή μπουρζουαζία από μια επέκταση της ταξικών αντιθέσεων.

Πού βρίσκεται σήμερα η εθνικοαπελευθερωτική πάλη στην Παλαιστίνη; Υπάρχει ακόμα καν; Η εθνικοαπελευθερωτική πάλη είναι προφανώς μια συγκεκριμένη προοπτική (ένα εθνικό κράτος απελευθερωμένο από τον αποικιοκράτη), και μπορούμε να υποθέσουμε ότι παραμένει έγκυρη στην Παλαιστίνη όσο παραμένει η αποικιοκρατία. Αλλά τι συμβαίνει με τη διαδικασία κινητοποίησης; Ιστορικά, αυτή έχει λειτουργήσει πάντα γύρω από πολιτικούς σχηματισμούς, ενώ δρα πάνω στην ταξική δομή.

Στην Παλαιστίνη, η εθνικοαπελευθερωτική πάλη ενσαρκώνεται στο κόμμα της ΟΑΠ (Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης), τον παράγοντα της λεγόμενης “Παλαιστινιακής επανάστασης” που ακολούθησε τον πόλεμο του 1967: είναι γύρω από αυτά τα κόμματα (Φατάχ, FPLP – Λαϊκό Μέτωπο για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης – και όλες τις διασπάσεις που προέκυψαν από αυτά) που σχηματίστηκε ένα κοινωνικό κίνημα που ανέτρεψε τις παραδοσιακές ιεραρχίες που είχε κληροδοτήσει ο φεουδαρχικός κόσμος. Η “παλαιστινιακή επανάσταση” οδήγησε στην ανάδυση μιας διαχειρίστριας τάξης από την μικροαστική διάνοηση στην εξορία, η οποία, μέσω της κυκλοφορίας της πολιτικής προσόδου, ενσωμάτωσε το προλεταριάτο των προσφυγικών καταυλισμών στην Ιορδανία, τον Λίβανο, τη Συρία (και μερικές φορές και μη Παλαιστίνιους προλετάρους από αυτές τις χώρες) σε οργανώσεις πάλης. Η παραδοσιακή μπουρζουαζία δεν ανατράπηκε, αλλά ταρακουνήθηκε: αναγκάστηκε να διαπραγματευτεί με αυτές τις οργανώσεις για να προστατευθεί από τους ένοπλους προλετάρους που έφεραν τα χρώματά τους. Αυτός είναι η κλασική κινητήρια δύναμη των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων: η απορρόφηση σε ένα πολιτικό πλαίσιο, που επιδιώκει τον μετασχηματισμό του σε έναν κρατικό μηχανισμό, ενός προλεταριακού ή αγροτικού κοινωνικού κινήματος ή, πιο συχνά – και αυτή είναι η περίπτωση της Παλαιστίνης – εγγεγραμμένου στην προλεταριοποίηση αγροτικών μαζών που προκύπτει από σχέσεις αποικιοκρατίας. Αυτή η διαδικασία διαχύθηκε στη συνέχεια στη Γάζα και στη Δυτική Όχθη τη δεκαετία του 1980, αλλά χωρίς την στρατιωτική διάσταση: η πρώτη Ιντιφάντα ξεκίνησε ως μια εξέγερση των προλετάρων στα Κατεχόμενα (ως επί το πλείστον αυτών στα στρατόπεδα προσφύγων) τους οποίους εκμεταλλεύονταν το ισραηλινό κεφάλαιο· ήταν μόνο αργότερα που η ΟΑΠ την “ανέκτησε” για να την κάνει ένα πολιτικό κίνημα.

¹ Στμ. Μεταφρασμένο από εδώ: <https://dndf.org/?p=21677>. Το πρώτο μέρος είναι επίσης διαθέσιμο στα Ελληνικά εδώ: https://inmediasres.espivblogs.net/palestine_people_or_class_part1.

Τι έγινε στη συνέχεια; Στο κλασικό “μοντέλο”, όταν η πολιτική ηγεσία καταλαμβάνει το κράτος, συμβαίνει η αποσύνδεση των συμφερόντων του κοινωνικού κινήματος και του πολιτικού σχηματισμού, και οι προλετάριοι στέλνονται πίσω να δουλέψουν για το εθνικό κράτος, υποτίθεται στην υπηρεσία των μαζών. Η ιδιαιτερότητα στην Παλαιστίνη είναι ότι αυτή η αποσύνδεση συνέβη χωρίς να έχει αποκτηθεί η ανεξαρτησία: στο τέλος της περιόδου από τις συμφωνίες του Όσλο μέχρι τη δεύτερη Ιντιφάντα (1993-2004), η εθνική ηγεσία εγκατέλειψε τον αγώνα για την ανεξαρτησία για να ικανοποιηθεί με τις προσόδους και τις αγορές που της παραχωρήθηκαν από το Ισραήλ. Έκτοτε, η καταπίεση των προλετάρων παίρνει πάντα τη μορφή της ισραηλινής κατοχής και εποίκισμού, αλλά αυτό στην απουσία μιας προοπτικής αγώνα προτεινόμενου από τις πολιτικές οργανώσεις που προέκυψαν από την εθνικοαπελευθερωτική πάλη, γιατί οι ηγέτες τους έχουν τώρα ενσωματωθεί, σε αυτή τη διαμόρφωση των πραγμάτων, στη θέση των υπεργολάβων. Αυτή είναι η περιβόητη “διπλή κατοχή”, που είναι πανταχού παρούσα στις συζητήσεις στη Δυτική Όχθη.

Μα δεν έχει πάρει τον έλεγχο η Χαμάς;

Από κάποιες απόψεις, η Χαμάς έχει ακολουθήσει τα βήματα της ΟΑΠ. Η κοινωνική σύνθεση της ηγετικής της κλίκας είναι παρόμοια: άτομα από τη μεσαία τάξη, αποστερημένα από το δικό τους κεφάλαιο, από πανεπιστήμια που γεφυρώνουν το χάσμα ανάμεσα σε μια προλεταριακή βάση και τα συμφέροντα της εμπορικής αστικής τάξης. Αλλά η Χαμάς, σε αντίθεση με την ΟΑΠ, δεν βασίστηκε σε ένα κοινωνικό κίνημα. Διαμόρφωσε ένα είδος ευσεβούς, ιεραρχικής αντι-κοινωνίας, που σεβόταν την κοινωνική τάξη. Ενσωμάτωσε τους προλετάρους με έναν πειθαρχημένο τρόπο, δεν επεδίωξε ποτέ να συλλάβει την αυτόνομη δραστηριότητά τους στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων της με την αστική τάξη.

Από αυτή την άποψη, πιστεύω ότι πρέπει να *διακρίνουμε*, τουλάχιστον μεθοδολογικά, την έννοια της *πάλης*, που *παίρνει μια μορφή αυτονομίας στη δράση*, υλικών ζητημάτων και περιλαμβάνει κοινωνικές αντιθέσεις, από αυτή της “*αντίστασης*” όπως χρησιμοποιείται από ιεραρχικά δομημένες στρατιωτικές οργανώσεις όπως οι Ταξιαρχίες Al-Qassam στη Γάζα. Η Χαμάς δικαιολογημένα μπορεί να ισχυριστεί ότι ανήκει στην αντίσταση, (όπως η Χεζμπολά και άλλες πολιτικο-στρατιωτικές ομάδες στην περιοχή), αλλά πρέπει να το κάνει αυτό με ένα συγκεντρωτικό, ιεραρχικό, στρατιωτικό μοντέλο, διαχωρίζοντας τον πληθυσμό από τα “στρατεύματά” της, και όντας έτοιμη να τα εξαπολύσει για την καταστολή των αγώνων.

Στα μέσα της δεκαετίας του 2000, κάποιες φράξιες στο εσωτερικό της, ώθησαν την Χαμάς να ενσωματώσει το πλαίσιο των συμφωνιών για αυτονομία συμμετέχοντας στις εκλογές, με άλλα λόγια, να τοποθετηθεί, όπως και η Φατάχ, στη θέση του υπεργολάβου του Ισραήλ στη διαχείριση των προλετάρων στα παλαιστινιακά εδάφη. Αυτό είναι που έκανε τελικά όταν κατέλαβε την εξουσία στη Γάζα το 2007. Καθώς αυτό το έκανε με στρατιωτικά μέσα, και χωρίς να διαπραγματευτεί με τον κατακτητή, μπόρεσε να διατηρήσει το πρόσωπο της αδιαλλαξίας, παρ’ όλα αυτά, όμως, έγινε αντικειμενικά, ένας τοπικός υπεργολάβος στη διαχείριση των πλεοναζόντων προλετάρων.

Για 16 χρόνια, η Χαμάς διοικούσε τη Λωρίδα της Γάζας, διαχειριζόταν τις σχέσεις με το Ισραήλ (με διαπραγματεύσεις και με πυραύλους), κατέστειλε αγώνες, και επέτρεψε σε μια τάξη επιχειρηματιών να πλουτίσουν υπό την αιγίδα της. Μέχρι που, ξαφνικά, στις 7 Οκτωβρίου του 2023, βγαίνει από αυτόν τον ρόλο υπεργολάβου για να επανεπενδύσει, φαντάζομαι, στη διάστασή της ως μιας διεθνικής πολιτικο-στρατιωτικής οργάνωσης τύπου Χεζμπολά. Για να το κάνει αυτό, θυσιάσε την τάξη επιχειρηματιών στη Γάζα που είχε αναπτύξει υπό την προστασία της. Μπορούμε να υποθέσουμε ότι αυτός ο επαναπροσανατολισμός δεν έγινε χωρίς εσωτερικές εντάσεις, ότι αντανάκλα το ξέσπασμα μιας παλιάς αντίθεσης ανάμεσα στο πολιτικο-στρατιωτικό της σκέλος, που έχει μια ισχυρή προλεταριακή “πελατεία”, και ενός περιθωρίου της που μπήκε στην παλαιστινιακή επιχειρηματική αστική τάξη.

Η βρετανική κυριαρχία, στη συνέχεια ο σιωνιστικός αποικισμός, η τεράστια αναλογία προσφύγων, η καθημερινή άσκηση της αποικιοκρατικής βίας κλπ. μπόρεσαν να χτίσουν υλικά μια κοινή ταυτότητα των Παλαιστινίων και της αντίστασής τους εκφρασμένων με την μορφή του όρου “λαός”. Αυτή η κατασκευή είναι μόνο μια αντανάκλαση του λόγου των παλαιστινιακών ελίτ;

Αυτή η ταύτιση υπάρχει προφανώς, αλλά πρέπει να αναρωτηθούμε τι υπάρχει πίσω από αυτήν. Δεν προσπαθώ να πω με κάθε κόστος ότι “ο λαός δεν υπάρχει, είναι μια μυστικοποίηση της κυρίαρχης τάξης με σκοπό να συγκαλύψει την κυριαρχία της”². και ακόμα λιγότερο ότι “αν πέσει η μάσκα, οι προλετάριοι θα αποκτούσαν επίγνωση των ταξικών τους συμφερόντων”.

Η ιδέα ενός παλαιστινιακού λαού δεν ανήκει αποκλειστικά στις παλαιστινιακές ελίτ· μερικές φορές είναι ενάντια σε αυτές. Το ερώτημα είναι: ποιοι αγώνες δίνονται στο πλαίσιο της κατηγορίας “λαός”, ανοιχτά ή “διακριτικά”, μεταξύ των διαφορετικών ταξικών τμημάτων που την συγκροτούν³; Το ότι ταυτιζόμαστε με έναν λαό δεν σημαίνει ότι δεν παλεύουμε από την κοινωνική μας θέση.

Οπότε επιστρέφουμε σε αυτό που έλεγα για την εθνική απελευθέρωση και τη διαταξικότητα. Στην περίοδο 1960-1990, η ΟΑΠ χρειαζόταν προλεταριακούς αγώνες για να διαπραγματευτεί το μερίδιό της από την πίτα με το Ισραήλ, ενώ οι προλετάριοι χρησιμοποιούσαν την “εθνική” ηγεσία τους ως ένα μέσο για την νομιμοποίηση των αγώνων τους εναντίον των ελίτ⁴. Στα παλαιστινιακά εδάφη, η πρώτη Ιντιφάντα αποτέλεσε το απόγειο αυτής της διπλής λογικής της “σύλληψης” του κοινωνικού κινήματος από τις πολιτική ηγεσία και της χρήσης της εθνικής πάλης από το κοινωνικό κίνημα. Αλλά, ανάμεσα στο 2002 και το 2005, οι προλεταριακοί αγώνες και αυτοί των εθνικών ηγεσιών, που μέχρι τότε κινούνταν μαζί (με έναν συγκρουσιακό τρόπο) έπαψαν να το κάνουν. Στον απόηχο της αποτυχίας της δεύτερης Ιντιφάντα (που στους πρώτους μήνες επανεισήγαγε την ίδια διαταξική λογική που συνέδεε τις ταραχές ή το ένοπλο προλεταριάτο με τις πολιτικές ηγεσίες) οι εθνικές ηγεσίες (στη Δυτική Όχθη, ακόμα και στη Γάζα) μπήκαν σε μια λογική καταστολής των αγώνων, συμπεριλαμβανομένων ακόμα και αυτών που κινητοποιούσαν τη γλώσσα της εθνικής απελευθέρωσης.

Αν και φαίνεται ενάντια στη διαίσθηση, μετά την αποτυχία της δεύτερης Ιντιφάντα, οι προλεταριακοί αγώνες στα κατεχόμενα έχουν ως πρώτο εχθρό τους το παλαιστινιακό εθνικό πλαίσιο. Απλά επειδή με αυτό το πλαίσιο έρχονται σε επαφή, αυτό παίζει τον ρόλο του αποσβεστήρα. Το Ισραήλ αποδεσμεύτηκε από το βάρος της αναπαραγωγής των πληθυσμών, το οποίο και πέρασε στην παλαιστινιακή επίβλεψη. Το Ισραήλ επεμβαίνει στις πόλεις της Δυτικής Όχθης σύμφωνα με μια λογική “επιδρομών” – και στη Γάζα, με μια λογική αιματοκυλίσματος.

Τι ισχύει για τους αγώνες τα τελευταία 20 χρόνια έξω/ενάντια στα κόμματα;

Για να μιλήσω για αυτό που ξέρω καλλίτερα (πάτησα πόδι στη Γάζα μόνο μια φορά, το 2002), υπήρχε, το 2015-2016, στα βόρεια της Δυτικής Όχθης, μια υποβόσκουσα εξέγερση του προλεταριάτου στα στρατόπεδα προσφύγων ενάντια στην Παλαιστινιακή Αρχή (ΠΑ). Εκείνη την περίοδο,

2 Στμ. Πραγματικά, ο “λαός” δεν μπορεί να θεωρηθεί είναι “τέχνασμα” ή “κατασκευή” της κυρίαρχης τάξης, είναι κοινωνική κατασκευή, δημιουργία δηλαδή της ίδιας της κοινωνικής δυναμικής που τείνει να εκφράσει τη διαταξικότητα και το “γενικό κοινωνικό συμφέρον” υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

3 Στμ. Στο πρωτότυπο: *entre les différents segments de classe qui la manient?*

4 Στμ. Στα καθμάς, έτσι μπορούμε να δούμε πώς έφτασε πχ. το ΠΑΣΟΚ, μέσα από έναν “εθνικοαπελευθερωτικό” λόγο (με την αδράνεια των αντιαποικιοκρατικών αγώνων των δεκαετιών 1960-1970) να εκφράζει και τα κοινωνικά αιτήματα της “κοινωνικής απελευθέρωσης” και “λαϊκής κυριαρχίας” πέρα από αυτό της “εθνικής ανεξαρτησίας”. Δεν είναι λοιπόν σπάνιο ο “εθνικός” μανδύας να αποτελεί μέσο για την “νομιμοποιημένη” έκφραση των κοινωνικών αγώνων του προλεταριάτου (έτσι μπορούμε να δούμε και την εμπειρία του ΕΑΜ και του εμφυλίου στην Ελλάδα – ας μην ξεχνάμε: Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας!). Βέβαια το ζήτημα είναι ότι αυτός ο “μανδύας” γίνεται συχνά πνιγηρός, σαν τον χιτώνα της Δι-ηάνειρας, περιορίζοντας ασφυκτικά και δηλητηριάζοντας τους προλεταριακούς αγώνες.

γινόταν λόγος για μια “εσωτερική” Ιντιφάντα, με επίκεντρο το στρατόπεδο της Balata στα προάστια της Ναμπλούς. Το κοινωνικό αυτό κίνημα απώθησε την παλαιστινιακή αστυνομία, αφήνοντας χώρο στους νέους να επανασχηματίσουν ένοπλες ομάδες στις βάσεις τους, έξω από κομματικές ιεραρχίες, και να επιβληθούν κοινωνικά ενάντια στους “υψηλόβαθμους” που συνδέονταν με την ΠΑ, στην Ναμπλούς και την Τζενίν.

Οι συγκρούσεις την άνοιξη του 2021 (ταραχές στην Ιερουσαλήμ και στις παλαιστινιακές πόλεις στις περιοχές του Ισραήλ του “1948”, πολιτικο-στρατιωτική επίθεση της Χαμάς, ακύρωση των εκλογών από την ΠΑ) έβαλαν το τελευταίο καρφί: η ΠΑ αποδυναμώθηκε και αυτό “κάλαρε”, με κάποιον τρόπο, τις προσπάθειές της για μια αυταρχική διακυβέρνηση.

Αυτό που βρήκα ενδιαφέρον σχετικά με τον κύκλο αγώνων 2015-2016, ήταν ότι πολύς κόσμος είχε ένα αφήγημα (που έμοιαζε φαινομενικά μόνο αντιφατικό) ότι η ΠΑ εμπόδιζε τόσο την φυσική σύγκρουση με την κατοχή όσο και την πρόσβαση στην ισραηλινή οικονομία ως εργατών. Υπήρχε μια νοσταλγία για τις μέρες που “δουλεύαμε για τους Ισραηλινούς την ημέρα, και το βράδυ τους πετούσαμε μολότωφ”.

Την ίδια χρονιά, υπήρχε μια μεγάλη απεργία μεταξύ των δασκάλων που απασχολούνταν από την ΠΑ, την οποία η τελευταία κατάφερε να εξουδετερώσει χρησιμοποιώντας λογικές εκφοβισμού, καταστολής και εκβιασμών, κατά το μοντέλο των “Αραβικών” καθεστώτων της περιοχής. Η απεργία αποτέλεσε όμως μια ακολουθία κοινωνικών διαμαρτυριών που συντάραξε τα θεμέλια του πολιτικού ελέγχου της ΠΑ.

Γιατί αυτή η σιωπή από το δικό μας στρατόπεδο σχετικά με αυτούς τους αγώνες;

Η ΟΑΠ και η παλαιστινιακή μπουρζουαζία είναι πανταχού παρούσες στις συζητήσεις στη Δυτική Όχθη ως πηγές της καταπίεσης. Αλλά, φυσικά, πρέπει να λάβουμε υπόψιν τις καταστάσεις αλληλεπίδρασης: εμείς, οι λευκοί ακτιβιστές, που κυκλοφορούμε ελεύθερα στα κατεχόμενα, “ιδιοποιούμαστε” από μια συγκεκριμένη λειτουργία, αυτή της μαρτυρίας για την αντίκρουση της ισραηλινής μηχανής προπαγάνδας. Αυτή η ιδιοποίηση επιτελείται ουσιαστικά από τις μεσαίες τάξεις, οι οποίες είναι, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, μέρος μιας λογικής πρόσβασης στο κεφάλαιο (υλικό ή συμβολικό) που προέρχεται από τη Δύση, και είναι γεγονός ότι κανείς δεν περιμένει την εκδήλωση αλληλεγγύης στην ταξική πάλη ενάντια στους Παλαιστίνιους εκμεταλλευτές. Οπότε, άνθρωποι που “πιάνονται” σε αυτές τις αναφορές για την “εσωτερική” εκμετάλλευση (εσωτερική από μια εθνική σκοπιά), θα σου μιλήσουν για αυτήν, κάθε φορά, αλλά δεν θα επενδύσουν αυτά τα λόγια με μια διάσταση πολιτικού μηνύματος – εκτός από στιγμές εξαιρετικής έντασης, όπως ήταν η περίπτωση της περιόδου 2015-2016 στο βόρειο τμήμα της Δυτικής Όχθης.

Αυτό που βιώνουν οι Παλαιστίνιοι προλετάριοι ως προλετάριοι, δύσκολα φτάνει στα αυτιά μας, και αυτό δεν αποτελεί έκπληξη: αυτή η εμπειρία δεν περιέχεται στον “εθνικό σκοπό” που τα πολιτικά επιτελεία μεταφέρουν στους “αναμεταδότες” τους στο εξωτερικό.

Τι κοινές προοπτικές μπορούν να έχουν οι προλετάριοι αυτής της περιοχής/ζώνης;

Το Ισραήλ αντιπροσωπεύει την εικόνα ενός εφιαλτικού μέλλοντος: αυτήν ενός κράτους που ανήκει στο μπλοκ των κεντρικών καπιταλιστικών χωρών, που έχει αναπαραγάγει στην περιοχή του την παγκόσμια ζωνοποίηση της εργατικής δύναμης, όπως παρατηρείται στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας. Αυτή η κοινωνική ζωνοποίηση επιτελείται σε μια οιονεί ημι-αστική περιοχή: η απόσταση ανάμεσα στη Γάζα και το Τελ Αβίβ είναι ελάχιστα μεγαλύτερη από αυτήν ανάμεσα στο Παρίσι και το Mantes-la-Jolie⁵. Και λειτουργεί στη βάση της εθνικότητας (αυτή είναι μια σταθερά στην ιστο-

5 Στμ. *Mantes-la-Jolie*: πόλη στο διαμέρισμα Yvelines στην περιφέρεια Île-de-France στην βόρεια κεντρική Γαλλία. Απέχει από το Παρίσι 48 χλμ. Πέρα από τη χιλιομετρική απόσταση, ο λόγος που ανα-

ρία του Ισραήλ, όπως και άλλων κρατών, ακόμα και έξω από το πλαίσιο της εθνικής πάλης: πριν την κατοχή της Δυτικής Όχθης και της Γάζας, ήταν οι “εισαγόμενοι” από τις αραβικές χώρες Εβραίοι προλετάριοι που πλήρωσαν το τίμημα).

Αλλά στην πορεία των τελευταίων 20 χρόνων, το κράτος έχει επιβάλει τον εαυτό ως εγγυητή όχι μόνο της κοινωνικής αναπαραγωγής του εβραϊκού προλεταριάτου στο οποίο ασκεί εξουσία, αλλά και της ίδιας της “φυσικής” του ύπαρξης, της επιβίωσής του. Σήμερα είμαστε μάρτυρες μιας στράτευσης αυτού του “εθνικού” προλεταριάτου πίσω από τους εκμεταλλευτές του, σε ένα επίπεδο που δεν έχουμε ξαναδεί στην ιστορία, να κάθεται και να κοιτά τον πλεονάζοντα πληθυσμό της Γάζας, “μαντρωμένο” σε ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης, να βομβαρδίζεται ανελέητα.

Πρέπει λοιπόν να έχουμε στο μυαλό μας ότι οι αγώνες γίνονται μέσα σε αυτό το εφιαλτικό σύμπαν. Είναι δύσκολο να φανταστούμε ότι θα μπορούσαν να παράγουν σχέσεις ισχύος που θα “έσπαγαν τους κατακερματισμούς”. Μέχρι την τελευταία χρονιά, το απλό γεγονός ότι στα κατεχόμενα αυτοί οι αγώνες εξακολουθούσαν να υπάρχουν και να περιορίζουν την αναπαραγωγή των κοινωνικών σχέσεων (και πάλι, μιλάω εδώ για αγώνες και όχι για ιεραρχημένη αντίσταση), ήταν αυτό καθαυτό κάτι που, προσωπικά, με σόκαρε και με έτρεφε. Σήμερα, το βάρος της λογικής του μακελειού συνθλίβει τα πάντα: η δυνατότητα αυτόνομης δράσης του παλαιστινιακού προλεταριάτου είναι κάτω από την απειλή των μαζικών βομβαρδισμών, και όσο το ισραηλινό προλεταριάτο παραμένει δέσμιο στο ισραηλινό κράτος (κάτι που δεν πρόκειται να αλλάξει), δεν υπάρχει τίποτα για διαπραγμάτευση μέσω της ισορροπίας ισχύος. Έχουμε, πραγματικά, μπει σε μια άλλη φάση, που δύσκολα φέρνει κάποια ελπίδα.

Δεν ισοδυναμεί η άρνηση της υλικής βάσης του παλαιστινιακού “λαού” με την προσφορά “παθητικής υποστήριξης” στο κράτος που εποικίζει και καταπιέζει τους Παλαιστίνιους;

Πιστεύω ότι είναι εφικτό να αναπτύξουμε ένα πλαίσιο ανάλυσης στο οποίο να αισθανόμαστε αλληλεγγύη με τους αγώνες στην Παλαιστίνη χωρίς να έχουμε οποιεσδήποτε αυταπάτες σχετικά με τις προοπτικές που μπορούν να φέρουν τα “εθνικά” κοινωνικο-πολιτικά εργαλεία. Αυτό είναι που κατάφερε εν μέρει να κάνει η ομάδα Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα στη διάρκεια του πολέμου στην Αλγερία: να αναπτύξει μια διεθνιστική γραμμή ικανή να διατηρήσει μια κριτική θέση σχετικά με το FLN [Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο της Αλγερίας], βασισμένη σε μια ταξική ανάλυση.

Στην Παλαιστίνη, όπως και οπουδήποτε αλλού στον κόσμο, είμαστε σε μια περίοδο που δεν θα βρούμε πουθενά μια πολιτική ενσάρκωση του προλεταριάτου “ως τάξης”. Κάποιοι κλίνουν να ταυτιστούν με κάποια αριστερά κόμματα όπως το FPLP [Λαϊκό Μέτωπο για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης] ή το FDLP (Δημοκρατικό Μέτωπο για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης), ή μια υποθετική “κοινωνία των πολιτών” σε απόσταση από τα κόμματα. Καταλαβαίνω την προσέγγιση, και έχω οδηγηθεί να την μοιραστώ στα ταξίδια μου εν είδει “πολιτισμικής” συνάφειας, αλλά αυτά τα κόμματα και αυτή η κοινωνία των πολιτών διατρέχονται από ταξικές αντιθέσεις που τα στελέχη τους θέλουν να τις προσπεράσουν ως δευτερεύουσες σε σχέση με την εθνική κυριαρχία. Αλλά είναι με τον λόγο αυτών των στελεχών που βρίσκουμε τους εαυτούς μας (γενικά) αλληλέγγυους, χωρίς να το συνειδητοποιούμε.

Κλίνω στην ιδέα ότι οι κοινωνικές σχέσεις έχουν προτεραιότητα σε σχέση με τις πολιτικές ιδεολογίες, και ότι τόσο συναισθηματικά όσο και διανοητικά, κανείς θα πρέπει να προσπαθεί πάντα να “ξεκινά από τα κάτω”, κοινωνικά μιλώντας, πέρα από πολιτικές ταυτίσεις, για να καταλάβει τους αγώνες που “η” εθνική πάλη ισχυρίζεται ότι εγκολπώνει.

φέρεται συγκεκριμένα μάλλον έχει να κάνει με το γεγονός ότι σημαντικό τμήμα του πληθυσμού της πόλης (που είναι γύρω στις 45.000) είναι Μουσουλμάνοι, κυρίως από τη Βόρεια και την υποσαχάρια Αφρική, Άραβες και Τούρκοι, με τις προσδοκίες τους να έχουν διαψευστεί, καθώς αντιμετωπίζουν υψηλά ποσοστά φτώχειας και ανεργίας.

Στην ταύτιση με την Παλαιστίνη, με την ιδέα της Παλαιστίνης, διακριτές λογικές μπορούν να ταυτιστούν, σύμφωνα με την τάξη, τη σχέση με την πολιτική, το στρατιωτικό κεφάλαιο, το πολιτισμικό κεφάλαιο κλπ. Αυτό είναι που συμβαίνει εκεί, αλλά και εδώ επίσης, όσον αφορά τις εκφράσεις αλληλεγγύης. Αυτές οι διαφορετικές λογικές δεν συνυπάρχουν, δεν διαγράφουν μια σύγκλιση ή μια ενότητα: είναι αντιθετικές, συγκρούονται, με έναν λίγο-πολύ υποτιθέμενο ή σιωπηλό τρόπο.

Έχω λίγα να πω για το αντικείμενο: “τι να κάνουμε”. Μου φαίνεται ότι σε κάθε περίπτωση, περισσότερο από τις διαφορετικές πολιτικές θέσεις που υπάρχουν στο κίνημα αλληλεγγύης (τι πιστεύει κανείς για τη Χαμάς, ή για ένα κράτος με δύο έθνη ή οτιδήποτε άλλο), αρμόζει κανείς να αφισβητήσει την κοινωνική σύνθεση και τις πρακτικές αγώνα που απορρέουν από αυτές, για να μπορέσει μετά να τοποθετηθεί στο κίνημα – με την ελπίδα να “φέρει τον πόλεμο στο σπίτι”, επιτιθέμενος στην κοινωνική τάξη στο τόπο που βρίσκεται και, έτσι, να βάλει ένα τέλος στο μακελειό στη Γάζα.

Στη Γαλλία, η αιχμαλωσία και η επίβλεψη των πορειών αλληλεγγύης από πολιτικούς από την Ανυπότακτη Γαλλία και το συνάφι τους, που εκμεταλλεύονται τον “Παλαιστινιακό σκοπό” ως μέρος των συμφερόντων τους, ή ακόμα και από ενώσεις που τοποθετούν τον εαυτό τους ως συνμιλητές της κυβέρνησης, αναφέρονται, κατά τη γνώμη μου, σε μια ήττα της προλεταριακής, μη πολιτικής συνιστώσας του κινήματος, που εξέφρασε τον εαυτό του, για παράδειγμα, με μεγαλύτερη δύναμη στη διάρκεια του πολέμου το 2014.

Συνέντευξη που δόθηκε στον zyg τον Οκτώβριο/Νοέμβριο του 2024